

Hiánypótlás a Balogh Zoltán egyéni vállalkozó által Dombrád 098/3 hrsz.-ú külterületén kialakítani kívánt baromfitelep környezeti hatásvizsgálatának és egységes környezethasználati engedélyének összevont kérelméhez, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályának 7852-5/2017. sz. végzése alapján

Készítette:

Biró János
Viridium Kft.

2017. szeptember

Balogh Zoltán egyéni vállalkozó a Dombrád 098/3 hrsz.-ú területen egy, az elérhető legjobb technikának megfelelő nagy létszámú, intenzív baromfitelepet tervez kialakítani és üzemeltetni.

Az összevont környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedély iránti kérelem 2017. 07. 24.-én benyújtásra került a környezetvédelmi hatósághoz.

A benyújtott kérelemben elírásra került a környezethasználó székhelyének címe, mely helyesen: 4493 Tiszakanyár, Dombrádi út 50.

A benyújtott dokumentáció elbírálása során a környezetvédelmi hatóság 7852-5/2017. sz. végzésében hiánypótlás benyújtására hívta fel a Viridium Kft.-t, melynek az alábbiak szerint teszünk eleget:

1. A beadott dokumentációban valóban hibásan került meghatározásra a telep maximális kapacitáskihasználása esetén a számosállat egyenérték.

120.000 db férőhellyel és 2,2 kg/ db baromfi súllyal számolva a tervezett telepen egyidejűleg maximálisan tartott állatok számosállat egyenértékben: 528 SZÁ.

Ennek megfelelően a diffúz forrás hatásterülete:

A tervezett nevelőépületek szellőzését épületenként 7 db 39.300 m³/h, és 3 db 25.000 m³/h légszállító teljesítményű ventilátorral biztosítják.

A tervezett baromfitelep nevelőépületeiből összesen 1.400.400 m³/h (389 m³/s) térfogatáramú szagszennyezett levegő távozzhat egyidejűleg. Az egyidejű térfogatáram értéke elméleti, mivel a ventilátorok egyidejűleg nem üzemelnek maximális névleges légszállítási teljesítményen, még a nevelés periódus végén sem.

A szakirodalom a mélyalmos brojler tenyésztés fajlagos szagkibocsátását maximum 75 SZE/s×SZÁ értékűnek tekinti.

A fentiek alapján a tervezett baromfitelep szagkibocsátása 39.600 SZE/s értékűnek adódik (528 SZÁ× 75 SZE/s).

A szennyezett levegő térfogatáramának ismeretében a szagkoncentráció:

$$Z = E/V_{sz}$$

ahol:

E: szagkibocsátás [SZE/s],

Z: szagkoncentráció [SZE/m³],

V_{sz} szagszennyezett levegő térfogatárama [m³/s].

A fentiek szerint számított **szagkoncentráció értéke 101,8 SZE/m³** értékű, a szellőztető levegőre vonatkoztatva.

A hatásterületet az alábbi egyszerűsített összefüggéssel számítjuk:

$$C(x) = E/(0,1376 \cdot \pi \cdot u \cdot x^{1,669})$$

ahol:

E: szagkibocsátás [SZE/s]

C: szagkoncentráció [SZE/m³]

u: szélesség [m/s]

x: szagforrástól számított távolság [m]

esetünkben:

$$E_{\text{istálló}} = 39.600 \text{ SZE/s}$$

u: 3 m/s (vizsgált területre jellemző átlagérték)

A vonatkozó rendelet a szagforrás területének határáról írja elő a szagvédelmi hatásterület meghatározását.

A tervezett baromfitelep szagvédelmi hatásterülete átlagos terjedési viszonyok (3 m/s szélesség) és maximális férőhely és súly figyelembe vételével a diffúz források (nevelőépületek) határáról számított 249 m sugarú körön belül van. 249 méter távolságban a bűzkibocsátás mértéke egyenlő a szagküszöbvel.

2. A védelmi övezet térképi ábrázolását a hiánypótlási dokumentáció 1. sz. melléklete tartalmazza.

A védelmi övezetbe eső területek:

A védelmi övezet által érintett ingatlan helyrajzi száma	Levegővédelmi övezettel érintett területe (m²)	Művelési ág
Dombrád 0100 hrsz.-ú terület	97112	szántó
Dombrád 098/2 hrsz.-ú terület	3720	kivett saját használatú út
Dombrád 052/28 hrsz.-ú terület	19586	szántó
Dombrád 098/7 hrsz.-ú terület	13288	kivett major
Dombrád 098/4 hrsz.-ú terület	4166	kivett szemétkerakó telep
Dombrád 098/6 hrsz.-ú terület	4265	szántó
Dombrád 052/17 hrsz.-ú terület	27070	szántó és kivett szemétkerakó telep
Dombrád 099/3 hrsz.-ú terület	400	kivett gazdasági épület, udvar
Dombrád 0104 hrsz.-ú terület	3500	kivett közút
Dombrád 0136/21 hrsz.-ú terület	5544	erdő
Dombrád 0164/4 hrsz.-ú terület	6750	szántó
Dombrád 0136/22 hrsz.-ú terület	23671	kivett major
Dombrád 0136/17 hrsz.-ú terület	21742	erdő
Dombrád 0164/2 hrsz.-ú terület	1717	kivett ipartelep
Dombrád 0164/3 hrsz.-ú terület	1220	kivett árok
Dombrád 0164/5 hrsz.-ú terület	2997	szántó
Dombrád 0164/6 hrsz.-ú terület	1124	szántó
Dombrád 0136/3 hrsz.-ú terület	4570	kivett árok

3. A tervezett baromfitelep nem érzékeny az éghajlatváltozással összefüggő hatásokra.

A tervezett baromfitelep és annak hatásterülete nincs kitéve a természeti veszélyforrásoknak. Potenciális természeti veszélyforrásnak a Tiszán levonuló árvizekből származó esetleges károk számítanak, azonban ebből eredő veszélyhelyzet a tervezési területen eddig még nem fordult elő. Az elmúlt harminc évben a tervezési területen nem történt olyan természeti esemény, ami alapján a jövőre nézve feltételezhető lenne bármilyen természeti veszély.

Mivel a telepen alkalmazott technológiának meg kell felelnie az elérhető legjobb technikának, ami együtt jár a tevékenység megfelelő monitorozásával is, ezért az így kapott eredmények értékelésével a természeti veszélyforrásokhoz történő alkalmazkodási intézkedések eredményessége is nyomon követhető.

A tervezett tevékenység hatásterületének nagyságát a bűzkibocsátás határozza meg. A bűzkibocsátás nem okoz a feltételezhető hatásterületen olyan változást, ami annak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére hatással lehetne.

A baromfitartás során a levegőbe történő kibocsátások közül elsősorban az ammónia kibocsátás a legmeghatározóbb, de egyéb (üvegházhatású) gázok – mint a metán és a dinitrogén-oxid – is előfordulhatnak. Ezek elsősorban a metabolikus folyamatok során keletkeznek a takarmány összetevőiből. A N_2O , a CH_4 , és a nem metán illékony szerves anyagok termelődése kapcsolódik a trágya beltéri tárolásához. Ezek az anyagok a tartás során kis mennyiségben termelődnek, ha a trágyát gyakran eltávolítják. A H_2S általában kis mennyiségben (kb. 1 ppm) van jelen. A szakirodalmi adatok szerint a brojler baromfi metán-termelése 0,004 – 0,006 kg/állat/év. Eszerint a tervezett baromfitelep metán-kibocsátása 600 kg/év, 0,6 t/év.

Mivel a baromfitartás során az üvegházhatású gázok termelése a metabolikus folyamatokhoz kötődik, ezért azok csökkentését a megfelelő takarmány kiválasztásával lehet elérni. A megfelelő takarmányozási technika alkalmazása BAT előírás.

A baromfitartás során keletkező trágya kezeletlen formában a környezetre káros üvegházhatású gázokat bocsát ki, miközben sokat veszít nitrogén és széntartalmából. A baromfitrágyában lévő üvegházhatású gázok mennyiségének csökkentését a tárolás, illetve megfelelő kezelés (pl. fermentáció) közel 50 %-kal lehet csökkenteni. Mivel a tervezett telepen a trágyát a kitermelést követően azonnal biogáz üzembe szállítják, ezért annak üvegházhatású gáz kibocsátása minimálisnak tekinthető.

A legújabb kutatások kimutatták, hogy a növények jelentős mennyiségű üvegházhatású gázt (metánt) termelnek. Az élő növények akár 10 vagy 100-szor is több metánt termelnek, mint az elhaltak, ráadásul a napfénytartam növekedésével fokozódik ez a tevékenység. Az éves légköri metántermelés 10-30 százaléka az élő növényektől származik.

4. A telepen megvalósuló létesítmények, és azok hasznos alapterületének felsorolása a 2. sz. mellékletben található.
5. A tervezett telep kibocsátó forrásai a nevelő épületek. A részletes helyszínrajz a kibocsátó források, és azok sarokponti EOVS koordinátáinak bejelölésével a 3. sz. mellékletben található.
6. A tervezett telephez legközelebbi lakóingatlan a Dombrád 0138/9 hrsz. alatti kivett tanya. A tervezett teleptől való távolságának térképi ábrázolása az 1. sz. mellékletben található.
7. Az alapállapot-jelentést a 4. sz. melléklet tartalmazza.
8. *Az összes kiválasztott nitrogén vizsgálata, monitorozásának módja és gyakorisága:*
A „BAT-következtetések az intenzív baromfi- vagy sertéstenyésztésről” című irányelv 1.3. Takarmányozás fejezetének 1.1. táblázata szerint az összes kiválasztott nitrogén, N-ben kifejezve brojler baromfi esetében 0,2 – 0,6 kg/állatférőhely/év. Mivel jelenleg mért értékkel nem rendelkezünk a tervezett telep kiválasztott nitrogén mennyiségéről, ezért a 0,4 kg/állatférőhely/év számtani átlag értékkel számolunk. Eszerint a 120.000 db brojler baromfi által kiválasztott nitrogén N-ben kifejezett mennyisége 48.000 kg/év. A összes kiválasztott nitrogén monitorozását évi egyszer kívánjuk elvégezni takarmányfogyasztás, a takarmány nyersfehérje tartalma, és az állatok növekedési mutatóinak elemzésével.

Az összes kiválasztott foszfor vizsgálata, monitorozásának módja és gyakorisága:

A „BAT-következtetések az intenzív baromfi- vagy sertéstenyésztésről” című irányelv 1.3. Takarmányozás fejezetének 1.2. táblázata szerint az összes kiválasztott foszfor P_2O_5 -ben kifejezve brojler baromfi esetében 0,05 – 0,25 kg/férőhely/év. Mivel jelenleg mért értékkel nem rendelkezünk a tervezett telep kiválasztott foszfor mennyiségéről, ezért a 0,15 kg/férőhely/év számtani átlag értékkel számolunk. Eszerint a 120.000 db brojler baromfi által kiválasztott foszfor P_2O_5 -ben kifejezett mennyisége 18.000 kg/év. A összes kiválasztott foszfor monitorozását évi egyszer kívánjuk elvégezni takarmányfogyasztás, a takarmány foszfor tartalma, és az állatok növekedési mutatóinak elemzésével.

A porkibocsátás monitorozásának módja és gyakorisága:

A tervezett telep porkibocsátás monitorozását évi egyszer, becsléssel kívánjuk elvégezni. A becslés során a tervezett teleppel megegyező technológiájú, hasonló éghajlati viszonyokkal jellemezhető baromfinevelő telep méréseinek adatait fogjuk felhasználni.

Az alkalmazni kívánt technológia ammónia kibocsátása, és BAT-AEL határértéknek való megfelelése:

A tervezett telep NH_3 -ban kifejezett ammónia kibocsátását becsléssel határozzuk meg. Mivel a tervezett telepen trágya trágyatárolóban történő tárolása ($E_{storgae}$), illetve a keletkezett trágya termőföldi kijuttatása ($E_{spreading}$) nem történik, ezért erre vonatkozóan becslést nem végzünk.

Az ammónia kibocsátás számítása az istállózás ($E_{housing}$) során: Az előzőekben ismertetettek szerint a tervezett telep kiválasztott nitrogén mennyisége $N = 0,4$ kg/állatférőhely/év. A párolgási együttható a fellelhető adatok szerint a tervezett teleppel megegyező technológiájú, hasonló éghajlati viszonyokkal jellemezhető baromfinevelő telepen tartott brojler baromfi esetén $VC = 0,15$. Az ismertetett adatokkal számolva a tervezett telep NH_3 -ban kifejezett ammónia kibocsátása $E = N (0,4) \times VC (0,15) = 0,06$ kg/férőhely/év.

A BAT-AEL határérték 0,01-0,08 kg/férőhely/év, vagyis tervezett telep ammónia kibocsátása becslésünk szerint megfelel a BAT követelményeknek.

9. Mivel a tervezett tevékenység a telephelyen kívüli növényvilágra nincs hatással, az állatvilág szempontjából pedig a zaj lehet zavaró, ezért a tevékenység élővilág-védelmi szempontú hatásterülete egyenlő a zajvédelmi hatásterülettel (a tervezett baromfitelep telekhatárától számított 138 m).

A tervezett telephely és tágabb környezetének élőhely-térképe az 5. sz. mellékletben található.

Az élőhelyek ismertetése:

Szántó (ÁNÉR: T1, a térképen okkersárga területek): Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák, gyomfajokkal. Növényfajai:

- *Linaria vulgaris*
- *Ambrosia artemisiifolia*
- *Amaranthus retroflexus*
- *Cirsium arvense*
- *Chenopodium album*
- *Plantago major*
- *Lolium perenne*
- *Dactylis glomerata*
- *Echinochloa crus-galli*
- *Convolvulus arvensis*
- *Taraxacum officinale*
- *Setaria viridis*
- *Rumex obtusifolia*
- *Conium maculatum*
- *Agropyron repens*

Földút (ÁNÉR: OG, a térképen világoskék terület): Egyszintű, alacsony, elfekvő, letaposott növényzet jellemzi. Növényfajai:

- *Plantago major*
- *Lolium perenne*
- *Taraxacum officinale*
- *Agropyron repens*
- *Carduus acanthoides*

Aszfaltozott út (ÁNÉR: U11, a térképen citromsárga terület): Vegetációról csak az útpadkán, útszegélyben beszélhetünk. Vegetációját a környező területeken is megtalálható közönséges gyomfajok alkotják.

Roncsolt terület (ÁNÉR: U4, a térképen piros területek): Bolygatott, helyenként épületmaradványokkal, hulladékkal borított terület, kétszintű növényzet jellemzi. Növényfajai:

- *Plantago major*
- *Lolium perenne*
- *Dactylis glomerata*
- *Convolvulus arvensis*
- *Taraxacum officinale*
- *Setaria viridis*
- *Rumex obtusifolia*
- *Conium maculatum*
- *Amaranthus retroflexus*
- *Urtica dioica*
- *Cirsium arvense*
- *Daucus carota*
- *Conyza canadensis*
- *Cichorium intybus*
- *Xanthium* sp.
- *Dipsacus laciniatus*
- *Aclepias syriaca*
- *Solidago* sp.
- *Populus* sp.
- *Acer negundo*
- *Robinia pseudoacacia*
- *Fraxinus* sp.
- *Pinus sylvestris*
- *Alnus altissima*

Bolygatott gyepterület (ÁNÉR: OC, a térképen világoszöld területek): Egykor egybefüggő gyepterület lehetett, de emberi tevékenység hatására jelentősen roncsolódott. Az eredeti állapotra utaló növényállomány már csak a Ny-i, É-Ny-i részre jellemző. Növényfajai:

- *Plantago major*
- *Lolium perenne*
- *Dactylis glomerata*
- *Rumex obtusifolia*
- *Conium maculatum*
- *Urtica dioica*
- *Cirsium arvense*
- *Daucus carota*
- *Conyza canadensis*
- *Cichorium intybus*
- *Xanthium* sp.
- *Dipsacus laciniatus*
- *Aclepias syriaca*
- *Tussilago farfara*
- *Agrostis stolonifera*
- *Festuca arundinacea*
- *Deschampsia caespitosa*
- *Populus* sp.
- *Acer negundo*
- *Robinia pseudoacacia*
- *Fraxinus* sp.
- *Pinus sylvestris*
- *Alnus altissima*

Cserjés erdősávok (ÁNÉR: S7, a térképen kék területek): Inkább foltszerűen megjelenő, mint összefüggő fás-szárú vegetáció jellemzi. Aljnövényzete a környező területekre jellemző gyomnövényzet. Fás-szárú növényfajai:

- *Robinia pseudoacacia*
- *Populus* sp.

- *Prunus spinosa*
- *Sambucus nigra*
- *Fraxinus* sp.
- *Solidago* sp.

A hatásterületen előforduló állatfajok:

- Barázdabillegtő - *Motacilla alba* (védett)
- Fácán - *Phasianus colchicus*
- Szarka - *Pica pica*
- Mezei veréb - *Passer montanus*
- Házi veréb - *Passer domesticus*
- Töviszúró gébics - *Lanius collurio* (védett)
- Fekete rigó - *Turdus merula* (védett)
- Tengelic - *Carduelis carduelis* (védett)
- Örvös galamb - *Columba palumbus*
- Egerészölyv - *Buteo buteo* (védett)
- Barna rétihéja - *Circus aeruginosus* (védett)
- Őz – *Capreolus capreolus*
- Mezei nyúl - *Lepus europaeus*
- Fürge gyík - *Lacerta agilis*

11. A hatásterületen belül semmiféle védettnek tekinthető, vagy védelemre szánt értékes növény, növénytársulás nem található. A tervezett telep üzemelése a növényzetre semleges hatással van.

A hatásterületen látott, illetve feltételezhetően előforduló állatfajokra a kivitelezési munkálatok csak átmenetileg jelentenek zavaró hatást. A beruházással érintett területen védett faj fészkelésére utaló nyomot nem tapasztaltunk. A tervezett telep a beüzemelését követően a takarmányozás miatt várhatóan vonzani fogja a fás-cserjés vegetációhoz kötődő madárfajokat, ill. a rágcsálókat is, amelyek potenciális táplálékforrást jelentenek a ragadozó madaraknak. A telep állatvilágra gyakorolt hatásával kapcsolatban elmondható, hogy az a madarak élettevékenységében nem okoz változást, hiszen képesek alkalmazkodni az állandó emberi jelenlétnek és a tevékenységgel együtt járó minimális zajhatáshoz.

12. A kivitelezés során külön figyelmet fordítanak arra, hogy a növényzet csak a tervezett beruházással közvetlenül érintett területeken kerüljön letermelésre, a telephely többi részén törekedni fognak az eredeti állapot megőrzésére. Az állattartáshoz kapcsolódó épületek egyébként is a terület erősen roncsolt részén kerülnek kialakításra. A telephely határain a tájjellegnek megfelelő növények telepítését tervezik. A kivitelezést fészkelési időszakon kívül tervezik elvégezni.

13. A tervezett telep sík alföldi területen, a Dombrád várost Kistiszaháttal összekötő közút mellett található. A tervezett beruházással érintett terület tágabb környezetében a mezőgazdasági művelésű területek – szántók, gyümölcsösök - a jellemzőek. A tágabb környezetben jelenleg is lakott, ill. felhagyott tanyaépületekkel egyaránt találkozhatunk. A telep közvetlen szomszédságában Dombrád település rekultivált hulladéklerakója található. Egyedi tájérték, védett természeti érték nincs a területen.

A beruházás tájformáló hatása elhanyagolható. A tervezett baromfifinevelő épületek egyszintesek lesznek, hogy minél inkább illeszkedjenek a tájszerkezetbe. A jelenlegi roncsolt, elhanyagolt terület a beruházást követően rendezett képet fog mutatni, a jelenlegi tájkarakter megtartásával. Az állattartás funkciójában is kapcsolódik a mezőgazdasági területekhez. Az érintett terület településrendezési terv szerinti besorolása is mezőgazdasági üzemi terület, melynek baromfitartás teljes mértékben megfelel. Tájvédelmi szempontból fontos, hogy trágyatároló nem épül a tervezett telep területén.

A tervezett telep tájba illesztését kétszintes, a tájjellegnek megfelelő, lehetőleg őshonos fajokból álló növényzettel kell elvégezni, így is biztosítva az élőhelyek közötti összeköttetést.

Összegezve megállapítható, hogy a tervezett baromfitelep élővilágra gyakorolt hatása nem jár környezet-, természet- vagy tájvédelmi funkciók, a településkarakter, a tájkép, tájhasználat és tájszerkezet megváltozásával, a természeti és épített környezeti értékekre, a természeti erőforrásokra nem jelent veszélyeztetést.